СВОБОДА  SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XL. Ч. 59. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 12 березня 1932. — VOL. XL. No. 59. Jersey City, N. J., Saturday, March 12, 1932. THREE CENTS.

РОЗВЯЗКА РЕПАРАЦІЙ НАЛЕЖИТЬ ДО ЕВРОПИ

ТАК КАЖЕ АМЕРИКАНСЬКИЙ КОМІТЕТ МІЖНАРОДНЬОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ПАЛАТИ.

ВАШИНГТОН. — Американський комітет „Інтернешенел Чембер оф Комерс" виготовив заяву, в якій взиває европейські уряди до скорого полагодження питання дальшої сплати репарацій. У заяві кажеться, що цю справу повинна розвязати Европа, а американський нарід возьме потім під розвагу европейське вирішення й пристосує його до сплати военних довгів.

ПОХОВАЛИ СУЗУ, КОРОЛЯ МАРШІВ.

ВАШИНГТОН. — Відомого в цілій Америці й всюди улюбленого композитора й дірігента, Джана Филипа Сузу, званого „королем маршів", поховано в столиці з усіми військовими парадами при участи великого числа цивільних і військових достойників.

У день похорону поставлено в палаті послів резолюцію, якою узнається скомпонований Сузою марш „Старс енд Страйпс Форевер" національним маршем.

ВОКЕР НЕ ХОЧЕ ЇХАТИ НА КОНІ ПІДЧАС ПАРАДИ.

НЮ ЙОРК. — Мейор Вокер виправдувався, чому він не хоче їхати на білім коні на чолі паради, яка буде влаштована в день св. Патрикія.

Він каже, що його неохота не є випливом легковаження традиції Ірляндців чи ірляндських ідеалів. Але він добре пригадує собі таку параду з молодечих літ, коли Педі Колинс їхав на білім коні, який сполошився і заїхав до пивниці. І треба було мучитися дві години, говорив Вокер, щоби видобути Колінса, а чотири дні, щоби видістати коня з пивниці.

Вокер буде їхати на переді паради, але в автомобілю, як уже їхав дехто з його попередників.

РОЗХОПИЛИ БОНДИ ДЕРЖАВНОЇ СКАРБНИЦІ.

ВАШИНГТОН. — Державна скарбниця випустила цертифікати на бонди на суму $900,000,000. Бонди приносить 3 і пів проценту і важні на 7 місяців. Зголошення по ті бонди виносять $3,402,725,500.

З того вносять, що довіря до уряду зросло, коли знайшлося стільки охочих купувати бонди уряду.

$30,000,000 НА ДОПОМОГУ БЕЗРОБІТНИМ.

ОЛБАНІ. — В обидвох палатах леґіслятури ухвалено три законопроекти, які дозволяють на видачу бондів на суму $30,000,000. Ті гроші мають бути вжиті на допомогу безробітним в біжучім і наступнім році.

Отсей проект має бути затверджений населенням стейту дорогою референдума.

ДОМАГАЮТЬСЯ БІЛЬШЕ ГРОШЕЙ ВІД ЛИНДБЕРГА.

ГОПВЕЛ (Ню Джерзі). — Нема нічого особливого, по чім можна би вносити, що влада чи Линдберги знають, де знаходиться викрадена Линдбергам дитина. Але ведуться таємні переговори з ріжними посередниками щодо евентуального викупу. З тих переговорів виходить, що ті, котрі викрали дитину, домагаються далеко більшого викупу ніж та сума, про яку звичайно говориться, себто $50,000.

ВЗИВАЄ СМИТА ЗРЕКТИСЯ КАНДИДАТУРИ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Кінґ з Юти, горячий прихильник бувшого говернора Смита, взиває його, щоби він відступив тепер від своєї кандидатури на демократичну номінацію на президента, щоби в той спосіб скріпити партію і довести до того, щоб на конвенції вже при першім голосуванню вибрано президіяльного кандидата.

Кінґ каже, що Смит всетаки буде далі займати в партії провідне місце.

ОГРАБИЛИ ТЕАТРАЛЬНУ КАСУ.

НЮ ЙОРК. — Джек Велум обраховував касу з пополудневого представлення штуки „Ди Девил Песес", яку грають в „Селвин Тейтер", як впали до касової будки три бандити з револьверами, за дві мінути забрали коло $1,000 з каси і зникли.

КЕПОН ОБІЦЯЄ ЗНАЙТИ ДИТИНУ ЛИНДБЕРҐІВ.

ШИКАҐО. — Алфонс Кепон, ватажок шикаґовських ґенґстерів, тепер у тюрмі, дає усі можливі грошеві забезпечення, а крім того свого брата до тюрми як ґарантію, що поверне назад відсиджувати кару, як тільки скінчить пошукування викраденої Линдберґам дитини, яку він годиться відшукати.

ЗАРОБИЛИ НА ЯЛИНКАХ $303,396.

ТРУРО (Нова Скотія). — Провінція Нова Скотія і Ню Бронсвик заробили цього року на продажі різдвяних ялинок $303,396.

Стинають там річно коло 4,000,000 деревець, призначених на ялинки. Найбільше експортують їх до Ню Йорку.

УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ КАБІНЕТ У ПРАЗІ.

Український історичний кабінет у Празі опублікував тепер перше число свого бюлетину, в якому подає звіт зі своєї діяльности за минулий рік. Радісним є цей факт для Українців, бо він доказує, що українська еміґрація зрозуміла, що не вічне політиканство, а лише творча праця у виді ріжних інституцій та установ має для українського народу реальну вартість і що лише такою працею зможе українська еміґрація відповідно поінформувати чужинців про українську культуру, пресу, історію й українські стремління взагалі.

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО В НІМЕЧЧИНІ.

При кінці минулого року влаштувало було Українське Бюро прийом для преси, на який У. П. С. запросила була заступників найбільших кореспонденційних бюр, як Бюро Вольфа, Телеграфен-Уніон, Ост-Експрес і т. п., як також численних заступників преси. Український журналіст С. Чучман подав присутним короткий огляд української преси та історію розвою української преси найновіших часів серед дуже тяжких обставин. Після того розвинулася була дуже жива дискусія про теперішнє положення українського народу і про його національні стремління. З помітним заінтересуванням оглянули представники чужої преси український пресовий архів при Бюрі і щойно розбудовуючийся музей, як рівнож поцікавились усякими інформаційними матеріялами, картами і т. п.

Дня 17 лютого б. р. влаштували українські студенти в помешканні Бюра відчит на тему „Український студент і його праця на чужині". Численні чужинецькі студентські організації і корпорації з університету і техніки прибули численно на реферат, бо сама тема була для них дуже цікава й поучаюча.

ДУРНОМУ И КРОПИЛО НЕ ПОМОЖЕ.

В Німеччині в селі Зубжу біля польської границі прийшли до одної господині циганки поворожити їй. Читаючи з руки майбутність, сказали їй, що вся її рідня є хвора. Але можна її вилікувати, даючи циганам 50 марок на Службу Божу. Перелякана молодиця гроші дала. Циганки, побачивши легковірність молодиці, поворожили їй далі, що її рідню не так то легко вилікувати. І щойно тоді полекшає її рідні, як вона їм дасть усю заощаджену квоту, а вони підуть на хресну дорогу, а потім же гроші їй віддадуть. Забрали 210 марок і, розуміється, більше не вернулись.

РОЗВЯЗУЮТЬ ЛУҐИ.

Останніми часами розвязало Воєвідство Луги або-Соколи в таких селах бучацького повіту: Ліщиниці, Озеряні, Петликівці ст. і Вичілки. Разом з раніше розвязаними зникло в повіті вже 11 руханкових товариств.

ПЕРША ЖІНКА-АДВОКАТ У ЛЬВОВІ.

На листу адвокатів міста Львова вписали панну Стефанію Дорфінову зі Львова. Це перша жінка-адвокат в окрузі львівської Палати Адвокатів.

УКРАЇНСЬКА ПРОГРАМА НА РАДІО.

Підприємство „Сурма" в Ню Йорку від слідуючої неділі починає українську радіопрограму на сильніщій стації. Щоб Українці з Пенсилвенії, Конектикат і других стейтів могли рівнож слухати і любуватися українськими мельодіями і діточими талантами. Перша програма відбудеться в неділю рано в годині 8.45 до 9.15. Стація (W. O. V.) 1130 кс.

На отворення нової серії українських програм запрошено добрих співаків і музичний ансамбл М. Вдовика. Співати будуть між іншими К. Гнатків з Рачестер і А. Цюпа з Брукліна.

РИБЯЧА МАМА.

У морях Америки жиє риба, яку звуть морський кіт. На виду вона препогана, а плаває так важко, незручно, що мається враження, немов вона відбуває панщину. Коли вчені дослідили життя цієї риби, то спостерегли, що вона, плаваючи отак поволі біля берегів, безупинно мішає яєчка, які зносять інші риби. Зрухуючи ці яєчка, вона не дозволяє їм зліплюватися й таким чином вони не вигибають. Словом: громадська мама.

ЖІНКА В ОБІЙМАХ ЛЬВА.

У Львові в менажерії між відвідувачами була цікава Варвара Костецька. Клітка з левами припала їй до вподоби. Перескочила поруче й підійшла до клітки. Лев сподобав собі Варвару, витягнув свою лабку й схопив її за плащ. На крик Варвари збіглася служба й аж погрожений звірят запаленим смолоскипом відігнав льва.

РАДИ НА МЕЖІ ІНДІЇ.

„Ля Депеш Кольоніяль" подає під повищим наголовком відомість, з якої робить витяг „Журнал де Женев".

В Лондоні одержано відомости, що революційні ґрупи зорганізували на північнім сході Кашеміру шість „совєтів", на межі радянського Туркестану. Узброєні банди з радянського Туркестану та фанатики з Афганістану й Персії пробилися до Кашеміру. Ратуючись від масакри, тисячі індійських селян утікли на радянську територію.

Московський уряд зробив, очевидно, за це відповідальним маґараджу Кашеміру, сера Гарі Сінґа, і до його столиці, Срінаґару, приніс радянський військовий літак ноту з повідомленням, що радянський уряд стягає на кордони військо „для охорони невтральности радянської території".

В цій справі Англія має дещо до говорення, бо з індійськими князями можуть відбуватися зовнішні зносини лише за посередництвом Англії.

Наслідком аґресивного поведення радянщини шість „совєтів", оголосивши скинення Гарі Сінґа та зірвання зносин з британською імперією, урядили криваві розрухи. Шляхта та місцевих шейків змасакровано. Публичні документи спалено. Тепер „народні комісарі" переводять поділ великих посілостей між музульманських селян. На кордоні Кашеміру сконцентровано радянську дивізію з Ташкенту. Це вистарчає, щоб англійський уряд за всяку ціну поміг Гарі Сінґові відновити лад у його державі. — (Укр. Бюро в Женеві).

КРИГА ЗАНЕСЛА НА МОРЕ 700 РИБАКІВ.

Велика буря відірвала від ледового поля біля Фінляндії величезну кригу, на якій знаходилися 700 фінських рибаків. Кригу погнало геть на отверте море. Вислано ледоломи і літаки для ратування рибаків від загибелі.

УСПІХИ АРТИСТА ЕМЦЯ.

Наш славний артист Емець збирає заслужені похвали всюди, де тільки дає свої концерти. В січні п. Емець концертував на французькій Рівієрі. Понижче подаемо рецензію, яка появилась у французької газеті „Ль'Еклерер" з 19. січня ц. р. по концерті в Канн-Ля Бокка.

В салі Ля Рубін 17. січня в присутности елеґантної публики відбувся один з найделікатніших концертів, які коли доводилось чувати.

Василь Емець, добре відомий віртуоз на національнім інструменті, кобзі-бандурі, виконав ряд точок високого артизму й ніжної привабливої гармонії, в яких з найпалкішою щирістю передає ріжні переживання й інтимні мрії українського народу, якому його страждання дають усе нові нагоди ще голосніше і ще з глибшим почуттям оспівувати любов до своєї Батьківщини.

Оплески, якими витано кожну точку, вистарчають свідчили про пережите захоплення великим артистом, яким є Василь Емець.

СМЕРТЬ РЕДАКТОРА „МЕНЧЕСТЕР ГАРДІЕН".

З приводу смерти редактора й видавця „Менчестер Гардіен" наспіло на руки його сина, зглядно редакції газети, багато українських писем з висловом співчуття. Менчестер Гардіен — це великий щоденник, один з передових в Англії, що вже від довшого часу веде на своїх шпальтах боротьбу за волю поневолених народів. В останньому часі, як це вже подавала українська преса, цей щоденник завзято боронить українську справу. Велика скількість писем зі співчуттям з приводу смерти є доказом, що все українське громадянство зістало тою вістю заскочене і з огляду на заслуги помершого поспішило виявити свій смуток з того приводу.

ВКРАВ ГРОШІ В БАНКУ.

В Познані в Банку Познаньского Земства Кредитового урядовець цього банку, Іґнац Сендзяковський, допустився зловживань на 100,000 золотих. Його і двох спільників арештували. Поліція веде слідство.

ПОЛЬСЬКА КОЛЯДА НА ЙОРДАНСЬКІЙ ПРОЦЕСІЇ В МИКУЛИНЦЯХ.

На цьогорічне свято Йордану в Микулинцях, пов. Тернопіль, о. Евген Кароль (целебс) запросив собі до церкви місцевого польського священика і польську процесію. Коли обі процесії, українська і польська, йшли з церкви на ріку Серет на водосвяття, співали українські і польські коляди наперемінну в той спосіб, що о. Кароль інтонував одну строфку української коляди, а польський священик — польської. Яке враження викликала ця подія серед українського громадянства, не треба пояснювати.

ПОЛЯКИ ОРГАНІЗУВАЛИ ЗАМАХ НА НІМЕЦЬКОГО ПОСЛА В МОСКВІ

ХОТІЛИ ТИМ ВИКЛИКАТИ ЗАГОСТРЕННЯ ВЗАЄМОВІДНОСИН МІЖ РОСІЄЮ И НІМЕЧЧИНОЮ.

МОСКВА (СССР). — Юда Штерн, який доконав замаху на радника німецького посольства в Москві, Твардовського, виявив на слідстві, що він мав намір убити німецького посла фон Діркена. Лише помилково Штерн стріляв у Твардовського, принявши його за посла.

Далі Штерн посвідчив, що він робив це по вказівках ґрупи Поляків, які хотіли через вбивство німецького посла загострити взаємовідносини між Німеччиною та Росією, що неминучо привелоб до розриву між цими двома державами. Далі Штерн назвав ще Сергія Василєва, який був разом з ним у змові. Василева вже арештовано.

ҐІНДЕНБУРҐ АПЕЛЮЄ ДО ВИБОРЦІВ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Президент Ґінденбурґ порушив свій звичай не виголошувати політичних промов, а особливо через радіо, й звернувся з апелем до виборців. В своїй промові, виголошеній спокійним металевим голосом, президент Ґінденбурґ підкреслив, що він згодився виставити знову свою кандидатуру на уряд президента лише як понадпартійний кандидат і лише тому, що вважає це своїм національним обовязком. Таким обовязком він уважав керування німецькими арміями в часі війни, таксамо національним обовязком він уважав потребу згодитися на свою кандидатуру, щоб далі виконувати найвищий уряд у державі.

Ґінденбурґ вияснив і боронив свою політику, а також політику німецьких урядів, які були при владі в часі його президентури. Разом з тим президент закликав виборців стриматися від лівих та правих крайностей, бо захоплення влади одною з таких груп неминучо приведе державу до анархії.

Баварський уряд звернувся з відозвою до виборців, щоби вони голосували на Ґінденбурґа й вратували державу від хаосу. В Берліні відбулося комуністичне передвиборче віче, на якому комуністи поклялися битись до смерти за повалення капіталістичного устрою. Там же відбулося віче ґітлерівців, але воно не було таке ентузіястичне, як комуністичне.

ЯПОНІЯ НЕ ДУМАЄ ЛИШАТИ МАНДЖУРІЇ.

ТОКІО (Японія). — Уряд досить спокійно ставиться до того, що Ліґа Націй все шукає способів замирити Японців з Китайцями в районі Шанґгаю. Зате уряд заявляє, що він не може тепер виконати своєї обіцянки Лізі Націй, що забере скоро свої війська з Манджурії в районі залізничих концесій.

Японський уряд заявляє, що ситуація в Манджурії тепер так змінилася, що японські війська мають там лишитися на неозначений час. Китай повідомив японський уряд, що він згоджується приняти постанови Ліґи Націй у справі звільнення Шанґгаю від японської окупації.

ВРАТОВАНО 300 РИБАКІВ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС (Фінляндія). — Вже вратовано 300 рибаків, занесених на море на кризі. Тепер ледоломи шукають інших 400 рибаків, що також десь занесені на відкрите море.

Кажуть, що 100 рибаків плавають тепер на морі окремо на невеликій кризі в районі острова Сусарсі, куди вислано ледоломи. Разом з 300 рибаками вратовано також 100 рибацьких коней. Буря на морі утруднює пошукування рибаків та загрожує їх життю.

ДЕ ВАЛЕРА ВИПУСКАЄ З ВЯЗНИЦІ РЕПУБЛИКАНЦІВ.

ДУБЛІН (Ірляндія). — Новий президент „Незалежної Ірляндської Републики", Де Валера, в перші 24 години свого урядування звільнив з вязниці 20 републиканців, що були засуджені военними судами на ріжну кару за забурення, вбивства й замахи на життя їх політичних противників.

Звільнених стрічали натовпи народу біля вязниць. Де Валера наказав детективам пильно охороняти міністрів попереднього уряду й самого бувшого президента Косґрейва, щоб їх противники не вбили.

ВІДДАЮТЬ ПОШАНУ ОСТАНКАМ БРІЯНА.

ПАРИЖ (Франція). — Тіло Бріяна перенесено з його приватного помешкання до міністерства справ закордонних, де воно виставлене в годинниковій кімнаті, що була свідком підписання багатьох важних актів Бріяном та іншими політичними діячами. В цій кімнаті відбувалися раніше засідання Ради Ліґи Націй, а також підписано льокарнський договір та пакт Келоґа-Бріяна.

Сотки тисяч народу вже пройшли біля труни Бріяна. Не лише Парижани, але навіть з віддалених частин Франції приїжджають люди, щоб віддати пошану свому великому державному мужеви. Лише крайня націоналістична преса та комуністична ведуть атаки проти покійного й стараються очернити імя небіжчика як самолюба й трохи не зрадника Франції. Смерть Бріяна зробила тяжке враження на бувшого президента Р. Пуанкаре. Навіть поширилася була неправдива чутка, що він умер.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОМІЧ НАЙБІДНІШИМ, А НЕ ВСІМ

До Головної Канцелярії надходить з ріжних місцевостей і з ріжних відділів багато писем, у яких свідоміші члени нашої орґанізації жалуються на те, що певні елєменти, головно большевицькі, вносять заколот у ряди У. Н. Союза, використовуючи справу допомоги безробітним і потребуючим членам Союза. З ворожими нашій орґанізації елєментами дамо собі раду, але, на жаль, маємо багато таких випадків, де заколот спричинюють самі відділові урядники; рідко з розмислу, а по більшости з незнання справи. Для прикладу наведемо тут письмо одного з діяльних членів У. Н. Союза, яке подаємо з випущенням назви місцевости і числа відділу. Письмо це звучить:

„Впов. Пане! Перепрошую, що заберу Вам хвильку часу, але вважаю своїм обовязком написати Вам отсих кілька слів. Котрийсь з відділових урядників в...... пустив дурну вістку, що У. Н. Союз дає членам по $25 на рахунок посмертного. Якраз учора, то є в неділю, багато людей питалися мене, чи це правда. Розуміється, що я їм вияснив, що це буде позичка й то тільки для тих, котрі її дійсно потребують. На це мені відповіли: „Коби тільки позичили, а потім хай подають до суду, щоби я віддав. Я плачу до Союза, як і другий, то й мені належиться, як і другому". Рівнож довідався я, що члени відділів (тут подано числа двох відділів) будуть всі як один подаватися за позичку. І це мене спонукало написати отих кілька слів. У відділі... має потребу на позичку хіба один, а це касієр відділу. Коли би він просив, то йому поміч дійсно потрібна, але поза ним ніхто не має на неї потреби, а брали би тому, що другі беруть. У відділі... нема ані одного потребуючого, бо всі члени того відділу роблять майже кождий день і ніхто не є без гроша. Але всі вони будуть обставати один за другого і одне і тесаме робити, то є позичати в Союзі. Знаю, що така є в них гадка, бо таке кажуть поміж людьми. Кажуть, що як дають, то і їм мусять дати. Головний Уряд наробив собі доброго клопоту з тою позичкою і наробить собі ще більше. Остаюся з поважанням".

До цього листа додамо, що з позички, яку ухвалив Головний Уряд, може скористати найвище яких 1,000 найбідніших членів, котрі, якби її не дістали, відпали би від орґанізації. Отже ціль наша ясна й благородна. Колиж загал її не зрозуміє, то ця допомога принесе нам хаос, тертя, непорозуміння і розбиття. А до цього прийде, коли ввесь загал кинеться на те, що є призначене для малої горстки найнещасливіших Союзовців.

РОМАН ДМОВСЬКИЙ ПРО ПРИЛУЧЕННЯ СХІДНЬОЇ ГАЛИЧИНИ ДО ПОЛЬЩІ

II.

Дуже повчаючий перебіг мала справа **Східньої Галичини.**

Коли в першій половині війни грозила нам, Полякам, небезпека, що на випадок побіди антанти Росія сягне по ту землю, то від року 1917, від російської революції та вступлення Америки в ряди воюючих, почали декотрі політики оспорювати наше (Поляків) право до Східньої Галичини, а то виходячи з ліберально-доктринерського становища.

Одначе слабим пунктом наших прихильників з рядів антанти був факт, що Українці були цілком віддані центральним державам (Австрії, Німеччині та їх союзникам) і що не було можливим **запрезентувати антанті їх представників,** котрі виступили би з претенсіями „українського народу" до Східньої Галичини.

Працюючі у їх користь фармазонські орґанізації*) старалися видобути Українців на верх у тій **„Середньо-европейській Лізі",** про котру я згадував на іншім місці.

Колиб цей плян фармазонів з тою „Ліґою" був удався, то була би ще перед кінцем війни повстала **урядова українська репрезентація** (представництво) на Заході, а це було би боротьбу проти нас в справі Східньої Галичини дуже облекшило. Одначе наша відмова взяти участь у тій орґанізації зробила скоро кінець тому підприняттю.

Та і без того робота в користь відірвання Східньої Галичини від Польщі йшла і в Злучених Державах, і в Анґлії, навіть у Франції, а то тимбільше, що й Чехи працювали в тому напрямі.

Та з тою хвилею, коли „Найвищою Радою Конференції" заволодів **Ллойд Джордж** і коли доктринерське**) становище в тій справі знайшло річеву підставу в питанню щодо **бориславської нафти,** небезпека стала ґрізною.

Наше становище дуже захитував факт, що ми ведемо збройну боротьбу з Українцями.

Правда і це, що геройська оборона Львова, ведена довший час нашими власними силами — при невтральнім становищі варшавського уряду — доказувала, що та Східня Галичина не є вже так цілком*) землею, коли вже й самі місцеві Поляки є всилі видержати боротьбу з Українцями.

Але у всякому разі це, що та боротьба продовжувалася, не промовляло на нашу користь.

Отже з цього можна було заключати, що або **Українці** представляють таку **велику** і так добре **зорґанізовану силу,** що Польща, яко цілість, не може собі дати з ними ради, або що для значної частини Поляків вислід цеї боротьби є байдужний і що їм цілком не залежить на посіданню Східньої Галичини. Та остання думка навіть не була такою далекою від правди, коли взяти на увагу заяви, виголошені на засіданнях польського **„Комітету Народового"** в Парижі заступником делеґата на конференцію антанти, д-ром Длуським, мужем довіря начальника держави, Пілсудського.

Легко було зрозуміти, що доля Східньої Галичини залежить передовсім від боротьби на місці, і що будемо могли боронити в Парижі наших (польських) прав до цеї землі лише настільки, наскільки її будемо дійсно і безсумнівно держати в наших руках. Я вже собі від самого початку здавав з цього справу і це пояснює ціле моє тодішнє поступовання.

Десь у перших місяцях антантської конференції в Парижі наспіла до мене з краю просьба, щоби постаратись про **обсадження Східньої Галичини антантськими військами.**

Я рішучо відмовився зробити щонебудь у тому напрямі, бо був переконаний, що коли би прийшло до такої окупації, то ми, **Поляки, вже напевно до того краю ніколи не вернулиб*).**

Дещо пізніше приїхала до мене делеґація зі Львова та просила мене, щоби при допомозі держав антанти заключити з Українцями перемиря. Ті делеґати були дуже чесні патріоти, що жаліли дітей, котрі гинули в обороні Львова. Вони хотіли перервати ту траґедію і мали сльози в очах, говорячи зі мною.

Та і тим разом, хоч це мене коштувало немало, я мусів їм, яко голова „Комітету Народового", відмовити. Перемиря можна би легко осягнути. Якщо на конференції в справі перемиря великі держави і Польща призналиб Українців на обсадженій ними области, то **Українці знайшли би багато** навіть непрошених **протекторів,** котрі не допустилиб їх до зліквідування.

Справа Східньої Галичини пішла би тоді в дорозі процесу між нами, Поляками, і ними пед „Найвищу Раду" антанти, а тоді валійський адвокат (Ллойд Джордж) не дав би вже їм того процесу програти.

„Там гинуть діти!" — говорили мені мої чесні земляки.

А я їм на це:

— Мене це таксамо болить, як вас. Одначе нема досить жертв, котрих би не треба понести, щоб лиш удержатися в посіданню тої нашої (?! Ред.) землі, без котрої Польща не може бути незалежною. (А то чому — Перекл.). Якщо хочемо її посідати, то мусимо власними силами зліквідувати ту українську війну.

Анґлійський премієр (Ллойд Джордж) опирав свої пляни власне на некориснім для Поляків перебігу цеї боротьби.

Нарешті дістав Львів дещо допомоги й оборона його стала щасливішою, коли заходами Падеревського надійшов до Східньої Галичини один з познанських полків. Декотрі політики на Заході почали непокоїтись.

В тім то часі, уже по заключенню верзайського трактату, розпочався переїзд польської армії (ґенерала Галлера) з Франції до Польщі, одначе не через Данціґ, бо цьому Анґлія рішучо спротивилась, але сухопутно, через Німеччину. Анґлійці побоювались іменно, що та армія зможе допомогти до замирення Східньої Галичини. І тому Вилсон вимусив на Падеревськім приречення, що вона не буде вжита до боротьби з Українцями*).

Ця армія (сім дивізій), добре узброєна і заосмотрена, сталась такою поважною військовою помічю для нашої молодої держави, що, не вважаючи на боротьбу наших військ на **большевицькім фронті,** наше положення у Східній Галичині почало скоро поправлятись. По наших успіхах було видно, що йдемо скорим кроком до **зліквідування** цілої **авантури.** (Так прозиває пан Дмовський нашу боротьбу за свободу! — Перекл.).

Це й зауважив Ллойд Джордж, бо про боротьбу у Східній Галичині він мав добрі інформації. Отже він порішив за всяку ціну виратувати українську армію від остаточної катастрофи.

Він перепер на „Найвищій Раді" вибір комісії під проводом полудньово-африканського ґенерала **Боти,** котра мала довести до перемиря між Поляками й Українцями.

Тут завважу, що Ллойд Джордж охотно послугувався делеґатами з Полудневої Африки, двома Бурами, котрі у трансвальській війні боролися проти Анґлії, а то ґенералами **Смутсом** і **Ботою.** Ці люди добре знали **„Старий Завіт",** але дуже мало европейські відносини. Отже вони надавалися дуже добре до нерозуміння річей, котрих, з уваги на цілі анґлійського премієра, ліпше було — не розуміти.

Та комісія почала негайно урядувати та завізвала польську делеґацію на своє перше засідання.

Їдучи з Падеревським на те засідання, я просив його, щоби він ту справу полишив цілком в моїх руках. На це наш польський премієр вповні згодився.

*) Дмовський взагалі хорує на манію переслідування перед якимись „фармазонами".

**) Доктринерське, значить стільки, що научно безстороннє.

*) Дмовський всюди говорить: Русіні, рускі.

*) Тут бачимо незвичайну хитрість Дмовського: він знав, що чужі війська і дипльомати, обсадивши Східню Галичину, переконались би наочно, що це **український** край, та що тут ніяких большевиків не було.

*) Бачимо на тім примірі наглядно, яких поганих підступів уживали наші противники, щоби лише нас побороти. Таж власне та армія Галера перервала наш фронт під Хировом та спричинила потім перехід нашої У. Г. Армії за Збруч! — Перекл.

(Переклав **В. Левинський**).

(Кінець буде).

РОДИЧІ Й ДІТИ.

Дитина має ріжні потреби, як: забезпечення любови, запевнення можливости росту й розвою, потребу виразного взірця для себе, потребу дозрілого товариства — і ці всі потреби мають бути заспокоєні родичами чи тими людьми, що взяли на себе обовязок ростити й виховувати дитину. Колиб родичі не були самі людьми, то справа представляласяб просто. Але родичі самі мають чуттєві потреби, як їх має дитина, і ждуть їх заспокоєння від дитини.

Які саме потреби родичі хочуть заспокоїти дитиною, це не так легко сказати. Коли про діти можна сказати, що в них є менше-більше такісамі потреби, то цього вже не можна сказати про потреби старших осіб супроти дітей. Іншими словами: родичі сильно ріжняться між собою власне щодо свого відношення до дітей, тоді як одна мала дитина малощо ріжниться від другої.

Можна нераз бачити дозрілих людей, які не хочуть нічого мати з дітьми до діла. Навіть між тими родичами, що мають діти і їх не покидають, є теж поважні ріжниці. Одні родичі, натерпівшися немало в життю, не добившися того, що їм було дороге, стараються, щоб хоч їх діти добилися до цеї цілі. Другі родичі, добившися з трудом якогось успіху, хочуть, щоби їх діти дорівнювали їм своїми досягненнями. Деколи родичі, розчарувавшися в одній дитині, покладають всю надію на другу дитину. Ще інші родичі ждуть від дітей заспокоєння ще іншої, чуттевої, потреби.

Між стремліннями родичів і потребами дітей може легко повстати ворожнеча. Виринає тертя, суперечка, боротьба, скрита або явна. Ця знову боротьба є дальше виховничим явищем, себто явищем, яке впливає на вироблення характеру дитини в одному або другому напрямку.

Виховники, які мають до діла з великим числом дітей, отже вчителі, а також лікарі й судді, які часто стикаються з лихо вихованими дітьми, стверджують згідно, що лихо виховані діти це ті діти, на яких батьки занадто завзято хотіли заспокоювати свої власні потреби. Себто більшість лихо вихованих дітей це занадто виховані діти, себто діти, якими від маленькости занадто опікувалися старші. Увага старших могла випливати з ріжного жерела; та чи випливала вона з бажання сотворити досконалу дитину, чи з якого іншого бажання — все того роду занадто на дитині зосередоточена увага викривлювала дитині характер та заставляла відтак виховників займатися нею спеціяльно. Коли виховникам справа не пішла, дитина попадала в суди або в доми для божевільних, де нею займаються правники й лікарі, які до певної міри теж займаються виховуванням людей, або радше сказати, перевиховуванням зле вихованих людей.

З того, що родичі доводять свої діти до такого лиха, ще не виходить, що родичі цьому дуже винуваті. Звичайно, родичі, що поступають зле, думають добре. Вони просто не знають, як свої діти виховувати. І звідки вони мають знати про виховання, коли виховання ніхто їх не вчив? Про виховання пересічний чоловік збирає відомости прихапцем, через своє власне виховання та мимохідне обсервовання виховання чужих дітей. Відомо, що відомости, нахапані прихапцем, не багато варта. До того, батько й мати самі мають часто ріжні хиби у вихованню, які відтак тяжко відбиваються на їх вихованню своїх дітей.

Яргорин.

НАД БОГОМ-РІКОЮ

(Історичне оповідання).

(10)

— Діло тільки в тім, щоби до нас не заблудила яка куля і щоби не згоріти з хатою, як сі або ті підпалять її, — відповів Делятицький. — Стрілянина, як в загалі буде, буде в дворі і зараз коло двора. Яких триста кроків за двором буде цілком безпечно. Також довго се тревати не може. Козаки до кількох хвиль або справляться з райтарами, або, бачучи, що не їх сила, зараз відступлять. Найліпше буде, як ще хвилю обі покрутитеся між гістьми в саді і в світлици, щоби ротмістр вас бачив, а по тім зараз щезнете. Возьміть з собою чабана і ще кого з челяди. Обійдіть сад і зайдіть до тої другої пасіки в хащах. Вона далеко від хати і від дороги. Коли би стали битися на дорозі, то кулі до тої пасіки не долетять.

— Чого мали би битися на дорозі? — спитала Марина.

— Не виключене, що козаки, як буде їх замало, не одоліють райтарів і будуть мусіли відступати. Між відступаючими козаками і наступаючими на них Ляхами буде йти далі стрілянина.

— Ти лишишся дома? — спитала жінка. — Без тебе я не рушуся з хати.

— Я без вас, татуню, також не піду, — скрикнула Марина.

— Я лиш на хвилю лишуся, бо як щезнемо всі нараз, то ротмістр зараз доміркується, що таке в траві пищить. Ще погадає, що ми в змові з козаками. Я гадаю, що музики зараз перестануть грати, бо й так ніхто вже не хоче танцювати. Від тої стрілянини за козаком нікому вже танці не в голові. Щастя ще, що кулі не поцілили небезпечно нікого з наших гостей. Вже неодин винісся нишком до хати. Незабаром і решта розійдеться. Тепер я скажу ротмістрови, що ви хотіли би вже іти на спочинок. Може і він незабаром піде до своєї кімнати. Тоді й я вихоплюся і піду до пасіки за вами. Я не дурний лишатися тут.

Всі трое пішли до світлиці, де ротмістр, насуплений, сам один сидів за столом і попивав мід. На ґанку музика ще грала, та якось без охоти, бо в саді ніхто не танцював. Лише деякі гості, що ще не відійшли, сиділи на лавках і балакали.

— Чи не ліпше було би сказати музикам, щоби вже перестали грати і пішли спати? — промовила Делятицька до гостя. — Вже ніхто не танцює, і ви тут при столі також не маєте товариства.

— Стрілянина й арештування козака розігнали ціле товариство. — додала Марина. — Нікого нема, вже пізно і мені тут нічого сидіти. Іду спати.

— І я з тобою, — сказала мати. — Добрих снів, пане ротмістр.

— Я ще посиджу троха з паном ротмістром і за хвилю також піду, — обізвався Делятицький.

Жінка і донька відійшли, а він присівся до ротмістра.

— Я таки непотрібно задержав силою того хлопа, — промовив ротмістр по відході жінок. Коли не хотів сказати, де його товариші і скільки їх є, треба було пустити його і вислати за ним звідунів, щоби ішли за ним аж до того табору. Тоді я був би провідав, де вони сидять, яка їх сила і на що заноситься. Тепер я не знаю, чи я в небезпеці і в якій...

— То зробіть се тепер! — Делятицький аж скрикнув. — Пустіть його і за ним вишліть звідунів. Як схочете, то я їм додам кого з моєї челяди, що знає сі сторони і не згубить тропи козака.

— Тепер вже запізно, — відповів ротмістр, — бо він знає, чого я його задержав. Як я його пущу, то він знайде спосіб на те, щоби моїх звідунів повести блудом... І я піду спати.

— Перестаньте грати! — гукнув ротмістр до музикантів. — Чейже бачите, що вже ніхто не танцює, і всі лавки порожні.

Музика затихла і райтари-музиканти відійшли. Делятицький сказав ротмістрови „добраніч" і пустився до пасіки.

Ротмістр пішов до кімнати, в котрій був замкнений Бігун. Він лежав звязаний глибоко в купі сіна. Оглянувши пута, чи добре звязані, сказав до вартуючих райтарів:

— За вязня відповідаєте вашими головами! Уважайтеж добре, щоби не втік!

— Дурний той ротмістр! — замітив один райтар по відході ротмістра. — Я цікавий, як чоловік зі звязаними руками і ногами годен утекти. Кромі того, ввесь двір обставлений вартою.

— Щастя, що старий не заглянув за піч! — додав другий райтар, витягаючи зза печі збанок з чаркою і наливаючи до неї мід.

Ротмістр пішов спати. Офіцири, з тяжкими від меду головами, пішли за його приміром. Один, що ще найліпше держався на ногах, обійшов усі варти, яких нині було тричі стільки, що попередної ночи, і також пішов спати. В цілім дворі настала мертвецька тишина.

Вартівники в кімнаті арештованого козака вицідили мід до останньої краплі і сиділи на сіні, сонно киваючися. Нарешті один промовив:

— Пити вже нема що. Старий уже не прийде. Його заступник також уже був подивитися, чи арештанта добре пильнуємо. Заки стане свитати, вже ніяка контроля до нас не прийде. На арештанта, так добре звязаного, досить один вартівник. Половину часу один з нас може спати, другу половину другий. Лягай ти, а як мене сон стане перемагати, то я тебе розбуджу і сам ляжу.

Зерно впало на добрий ґрунт і предложення не треба було повторяти. Той другий вже й так на сіні більше лежав, як сидів. За хвилину вже глибоко дихав, а далі і захропів. Його товариш лише ждав на се. Він був певний, що вже не прийде ніяка контроля і що козак не втече. Щоби ще ліпше допевнитися, встав, взяв каганець, що стояв коло печі, приступив до козака, котрий будьто би вже спав, і общупав його пута. Потому ляг коло товариша і зараз всnув.

Козак ще хвилю лежав неподвижно. Чуючи, що його вартові сплять глибоким сном, всунув руки глибше в сіно, де був схований ніж. Коли вже його випорпав і взяв у руки, підвівся і сів. Маючи руки спутані, ще й на спині, він вперед силкувався розтяти пута на ногах. Ляг назад на бік, вигнувся як міг взад і підтягнув догори стопи, так, що вони зійшлися з ножем. Обережно, щоби не скалічити ніг, пилував і пута розтяв. Хвилю лежав спокійно, наслухуючи, чи вартові далі сплять. Допевнився, що відси не грозить йому ніяка небезпека, бо оба спали смачно, один навіть хропів. Сів отже і став розпорпувати сіно так, що по хвили опинився на дошках долівки. В дошку вбив ніж вістрям до спини, притис до нього пута рук і став терти. Розтятий мотуз розлізся і руки були вільні.

Ротмістр довго не міг всннути. Коли нагадав собі усю розмову з козаком, став потерпати, що його похід на зруйнования Гарду може скінчитися невдачею. Він міг би дістати Гард в свої руки, як наскочив би нечайно. Розмова з Бігуном показувала, що про його наміри Запорожці вже щось знають, отже не дадуть себе заскочити. Також гармати були в небезпеці, бо й про те, що він післав по сі гармати, щось донеслося до запорозького вуха.

Ротмістрови зразу не давали всnути гадки про Гард, про увязненого Запорожця і про товаришів. Колиж вже став дрімати, в хуторі залаяли собаки.

(Далі буде).

Я швидше голову собі розібю об мур, аніж позволю образити якунебудь жінку.
(Т. Шевченко).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

РОБІТНИК ПРО УКРАЇНСЬКУ ПОЛІТИКУ.

Недавно тому прийшлося мені балакати з одним не дуже то письменним робітником, який одначе пильно читає часописи. Між іншим він сказав мені менше-більше таке:

На мою думку, українські політики не все ставлять українську справу як слід. Також, як колись не могли бачити єдности всього українського народу, так тепер ідея соборности нераз засліплює їх очи на шкоду поодиноким частинам розшматованого українського народа.

З людини, яку присипала купа глини, не годен відразу всю глину зняти. Хоч воно й можливе, одначе годі бути певним, що ввесь український народ в усіх чотирох займанщинах одночасно звільниться з чужого ярма.

Навіть ту частину українського народа, яка опинилася під Польщею, не всю можна все однаково трактувати. Бо Українці в Галичині дісталися під Польщу зовсім в інший спосіб як Українці з Волині й т. д.

Коли соромна пацифікація Українців в Галичині вийшла на міжнародне поле, чи українські політики використали це як слід? Здається, що ні, бо не ставили справи ясно. Деякі лише нарікали, інші протестували, ще інші грозили Польщі зброєю, а були навіть і такі, що накликували Українців до згоди, так як би була можливою згода між котом і мишею, або між вовком та вівцею.

Наслідок такий, що чужинці нашої справи не зрозуміли, не знають, чого ми хочемо й українською справою не заінтересовані так як треба, а Польща тимчасом дальше робить те, що хоче: прикладає ніж до горла українського народа, який опинився під нею.

На мою неміродайну думку, можливо, що хибну, справу пацифікації треба було й можна ще й тепер трактувати ось як:

1. Українська Галичина, як частина колишньої Австрії, в наслідок війни попала у руки побідних держав.

2. Українська Галичина мала право розпоряджатися сама собою на підставі права на самоозначення.

3. Побідні держави права самовизначення українському народови в Галичині впрост не заперечували, але з ріжних причин віддали українську Галичину Польщі **на певних умовах.**

4. Польща на ці умови згодилася, але умови своєї не додержує і ці умови разураз ломить.

5. Польща є тільки агентом побідних держав, тому за ломання умов перед світом і перед українським народом відповідає не тільки Польща, але й побідні держави, які український народ в Галичині проти його волі Польщі віддали.

6. Побідні держави мають повне право і обовязок від Польщі українську Галичину зараз відібрати.

7. Побідні держави можуть і повинні тепер з української Галичини створити осібну державну одиницю, з повним самоврядуванням, але під опікою комісії, зложеної з представників усіх побідних держав.

8. З огляду на це, що така невелика держава як українська Галичина під теперішну пору могла би легко стати добичею своїх сусідів, побідні держави повинні цій українській галицькій державі загарантувати її самостійність і невтральність.

9. В цей спосіб невелика українська держава могла би тішитися самостійністю, миром та добробутом, не гірше від Швайцарії і — забудьте цього — могла би помагати й іншим частинам українського народа поволи визволюватися.

Бо коли людина вже видобула зпід глини свою голову й годна дихати, то є надія, що з часом вона й зовсім виратується.

Оце, на думку того робітника, лінія, по якій повинні йти українські політики в Галичині. Можливо, що він має слушність. На всякий спосіб не шкодилоб декому про це подумати.

Б.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

МІЛВОКІ, ВІС.

Концерт і танковий виступ.

Декотрі свідоміші Українці, не зважаючи на безробіття, посилають своїх дітей до української школи вчитися читати, писати, співати, а також до школи танків В. Авраменка і т. д. Отсі свідомі Українці час від часу улаштовують концерти і танкові виступи.

Дня 13 лютого ц. р. в салі Авдіторіюм У. W. C. A., 610 Норт Джексон стріт, відбувся концерт і виступ танцюристів зі школи В. Авраменка. Це було не тільки для Українців цікаве, а й для Американців. На виступ прийшли подивитися не лише з Мілвокі, Віс., а й з міста Шибойгсн, Віс., і з околиць. З міста Шикаго, Ілл., приїхало кілька співаків і танцюристів.

Мілвоцькі танцюристи зі школи В. Авраменка виступили в числі більше ніж 50 молодих хлопців і дівчат. Усіх разом виступало в хорі 60 співаків і 60 танцюристів. Всі були гарно прибрані в український строї.

о. І. Лямпарт проголосив в англійській та українській мові програму концерту й танкового виступу.

Коли по промові куртина розсунулася на сторони, то хор вже стояв на сцені під проводом свого дірігента, о. І. Лямпарта. Хор відспівав ряд пісень: „Ой рано кури запіли", „Через поле широкоє", „Ой дівчина Уляна", „Ой там за горою". По кождій пісні співаки діставали нагороду грімкими й рясними оплесками.

Гарна добірна українська музика, котра приїхала з міста Шикаго, заграла „Аркана". Танковий виступ розпочався „Арканом". На сцену вийшли 20 хлопців в гуцульських строях. Всі прекрасно прибрані, — а перед провадив з топірцем І. Савчин. Темпо танку „Аркана" вдалося дуже добре, а команда І. Савчина додавала чуття до танку. Оплескам не було кінця.

„Козачок подільський" відтанцювали малі діти: гарно підібрана пара В. Пунько та Ірина Березовець. Було на що подивитися. Діти відтанцювали цей танок як на пружинах. Публика без перерви плескала дітям та хотіла, щоб вони ще раз танцювали. Та вино було по програмі, що бракувало часу.

„Гонивітер", сольо, відтанцювала М. Барсук. Зпочатку музика щось милила, бо зачали грати коломийку, але скоро перейшла на „Гонивітер". М. Барсук, не зважаючи на це, добре танцювала. Закінчено „Гонивітер" при участи цілої ґрупи танцюристів і музикантів, що випало дуже добре. Далі відтанцьовано: „Гречаники" — чотири пари, хлопці й дівчата; „Гопак" — одна пара, хлопець і дівчина; „Гаївка" — 20 пар відтанцювали дуже добре. Отже всі три танки випали прекрасно, за що присутні нагородили танцюристів гучними оплесками, викликуючи другий раз на танок.

Підчас павзи я чув, як Американці говорили один до другого: „Ди Юкрайнієн денс не із бютифул".

По перерві дірігент хору о. І. Лямпарт другий раз сказав в українській і англійській мові дальшу програму. Хор відспівав другий ряд пісень: Почаївську „Ой зійшла зоря вечерова", „Орав мужик". Остання пісня була недобре відспівана. Не знати чому вона не випала так гарно. Тенори взяли занизько, а басів не було добре чути. Сопрани й альти всю пісню відспівали. „Щедрик" відспівано дуже добре. „Коло млина вітрового" також відспівано добре, за що співаки дістали нагороду грімкими оплесками.

Потім знову слідували виступи танків. „Гопак парубоцький" вийшов надзвичайно гарно й легко. Його відтанцював сам інструктор, п. Михайло Гира. Вся публика на салі не могла налюбуватися його танком. Учитель мілвоцьких танцюристів доказав своїм „Парубоцьким гопаком", що вміє не лише вчити, але й сам знаменито танцює. „Журавля" відтанцювали дівчата в чотирі пари. „Гопак колом" хлопці й дівчата всі разом відтанцювали добре.

Пять-літня дівчина Марія Транчук, відтанцювала „Козачок", сольо, дуже добре. „Коломийку наперед" хлопці й дівчата прекрасно. Жаль, що в декого порозвязувалися поворозки й плахти спадали на підлогу. В танку неможливо поправити. На другий раз, коли виступається в танках на сцені, треба себе добре допильнувати. Та все таки танок „Коломийка наперед" вийшов дуже добре й оплескіз була повна саля.

В. Пунько відтанцював гарно „Запорозький козачок". Видно, що він має талан до танку. Любо дивитися, як він з усміхом перебирає ногами, в темпо музики. „Чумачок", сольо, відтанцював дуже добре малий хлопець з Шикаго. Він дуже спритно витріскував чумацьким батіжком. За ним танцювали „Запорожський герць" чотири козаки з шаблями: І. Сенчишин, В. Танін, Н. Олошанський і Т. Раковецький. Відтанцювали гарно, по козацьки.

У „Метелиці" вийшли всі разом: хлопці й дівчата та маленькі дівчатка. На закінчення хор відспівав український гимн „Ще не вмерла" й американський гимн „Май контрі".

Гарний успіх вийшов у танках. Цей виступ мілвоцьких танцюристів, у якому брали участь шикаґовські танцюристи, лишиться в спогминах на довший час. Я вірю, що українські родичі в Мілвокі ще більше покажуть свою свідомість, завзятість, дубру вирозумілість у справі українського народнього життя й будуть посилати своїх дітей на курси танків школи нашого славного артиста балетмайстра, В. Авраменка.

Теодор Барсук,
член від. 103. У.Н.С.

КЛИЧУТЬ МЕНЕ.

Кличуть мене в світ далекий,
В золоті краї...
Ні, не кину край свій рідний,
Чогось жаль мені
Лишити.
Там зоря тобі засвітить,
Щастя ся всміхне.
Ні, жаль душу лиш пригнітить,
Все щастя мине,
Пропаде.
Так говорив — аж осталась
Хатинка й садок
Тай на вишці ізгнилий
Старий мотузок
Й торбина.
Все забрали. Поля, луги
І зелений гай...
Може тому, що із туги
Не покинув край
За щастям?
Так, це тому, бо я вічно
На панів робив
І тому я так трагічно
Вітчину згубив,
Покинув.
Так! Я той, що по чужині
Шляюсь, мов опир,
І чекаю: на Вкраїні
Буде й для нас жир
Для пімсти.
Буде жиру, надто буде,
Будем ся ми мстить!
Єднаймося, Українці,
Кайдани розбить,
Прірвати!
На обрію сонце сходить
Волі України.
Народе, встань! Час надходить
Слушної години,
Розплати!

Митро Пасічник.

Ми визначили години для праці й для відпочинку, але для доброго діла нема визначених годин.

(Т. Шевченко).

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

В четвер рано, дня 10. березня, померла Анна Корецька, дочка Івана і Марії Корецьких, членкиця 70 відділу Мол. Деп. У. Н. Союза.

Похорон відбудеться в понеділок, 14 березня, в годині 9-ій рано, з дому жалоби, 288 Гренд Стріт до укр. гр.-кат. церкви при Ґрін і Сусекс ул., Джерзи Сіті.

Хай земля буде їй пером.

—o—

Дня 13. лютого с. р. помер **Стефан Ковальчук**, член 143 відділу У. Н. Союза в Ґрейт Медовз, Н. Дж.

Покійний лічився на ногу. Ідучи до лікаря до Патерсона, наїхав на другий автомобіль, вилетів з автомобілю і зломив собі ногу.

В шпиталі зробили операцію, але покійний не видержав болю і помер.

Осиротив жінку й четверо дітей. Помер у молодім віці, бо мав усього 37 літ. Походив з села Дмитрова, повіт Радехів, Західня Україна.

Покійний був добрим мужем, батьком і добрим громадянином та тішився загальною повагою. Належав до багатьох організацій. На похорон прибули також три представки Американського Леґіону.

Тов. Любов, від. 143 У. Н. С.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. „Любов", від. 45, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 13 березня, та що на цих зборах є важні справи до вирішення. Проситься всіх членів явитись, а довгуючі конечно мусять явитись, інакше будуть виключені. — Т. Малик, А. Гарасим, М. Ю. Сеник.

Хорий (до лікаря): Алеж пане доктор, то ви жадаєте страшно багато!

Лікар: Де там багато! Як би ви вмерли, то похорон коштував би вас двацять разів більше!

ПРОТОКОЛ

РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

(8)

ВНЕСКИ І ЗАПИТИ.

Письмо до сенатора Бори.

Д-р Мишуга предкладає резолюцію до сенатора Бори, в якій його інформується, що не лише справа Данціґа і польського коридора, але також поневолення Українців загрожує всесвітньому мирови. Перед приняттям резолюції вивязується дискусія:

Каштанюк: З приводу висловів сенатора Бори про польський коридор і Данціґ польські організації вислали до през. Гувера телеґраму, в якій його страхають, що три міліони Поляків, американських горожан, знайдуть спосіб оборонити інтереси Польщі. Чи не добре булоб, щоби ми вислали телеґраму до през. Гувера, в якій зложимо відповідну заяву від одного міліона американських Українців, а це буде неначе відповіддю на польську телеґраму.

Д-р Мишуга: Ті польські погрози є для Поляків одним великим скандалом, який їх сильно скомпромітував. Нема причини, щоби ми, задивившись на Поляків, також себе компромітували.

Резолюція, предложена для висилки сенаторови Борі, зістала принята одноголосно.

Резолюція в справі допомоги безробітним.

Каштанюк: Тепер в Америці загальна кріза. Богато наших людей знайшлося в тяжких обставинах. В кождім місті основуються комітети для допомоги безробітним. Обєднання повинно також в тій справі приняти постанову про поміч безробітним та завізвати наше громадянство, щоби воно брало участь в діяльности льокальних комітетів.

В тій справі предложив д-р Мишуга резолюцію, яку принято одноголосно.

(Гляди „Свобода" з 18 листопада 1931 р.).

Д-р Мишуга відчитує листа, якого прислав до Обєднання д-р Л. Цеґельський, а в якім порушує видання добірної антольоґії українських поетів по анґлійськи і справу утворення українського лекторату в колюмбійськім університеті в Ню Йорку.

Стеткевич: Пропонує, щоби листа д-ра Цеґельського приняти до відома і оголосити та віддати під розвагу громадянства. Сама пропозиція є добра, — ми не можемо дивитись, від кого вона походить, — отже варта її підтримати.

Кедровський: Ту справу варта прослідити. Ставить внесення, щоби Екзекутива Обєднання прослідила справу з тим, що колиб була можність мати катедру в університеті, то треба спровадити коротрогось з наших українських учених з Европи, які мають всі дані до такої важної позиції, мають якесь признання в науковім світі та знають добре анґлійську мову.

о. Гундяк підтримує це внесення.

(Конець буде)

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

URGES REVISED MAP OF EUROPE.

Reshaping of Political Units in Racial Groups Needed, Asserts Speaker.

By PHILIP A. ADLER.

A plea for revision of the Treaty of Versailles and for the reshaping of the political map of Europe in greater conformity with the ethnic distribution of races and nationalities was made by Renie Smith, member of the National Minorities Committee of the League of Nations and former member of the British Parliament, at a meeting of the Ukrainian National Society, Sunday, at the Ukrainian Hall, Michigan avenue and Twenty-fourth street.

"The future of Europe depends entirely on the solution of the problem of national minorities, the speaker declared. "Hence the British Government cannot afford to be indifferent to the national minorities problem."

Mr. Smith spoke at length about the excesses in Ukrainia commited by the Polish military about two years ago. He was one of the members of the British Parliament who signed the petition to the League for an investigation.

"The League of Nations has found Poland guilty of these excesses and Poland stands today condemned. The attempt by the Polish foreign minister, Zaleski, to sidetrack the issue on the ground that it was one of internal policy, was checked by the League, which took the stand that the rights of the minority groups is a question of international importance and hence within the jurisdiction of the League of Nations."

The speaker predicated an amicable adjustment in the future between Ukrainia and her Polish, Russian, Czech and Rumanian neighbors. "England faced a similar situation in the past with the Scotch and Welsh nationality groups" he said. "But today there is not a Scotchman or a Welshman who is dissatisfied with the present political structure of the British Isles. And as far as the Scotch are concerned, the shoe is on the other foot, and it is the English majority that often resents the political domination of the Scotch minority group."

Dr. A. T. Kibzey was chairman.

(The Detroit News, March 7, 1932.)

В місті Ебердені в Шотляндії не хотіли люди їздити трамваєм, бо тікет коштував шілінґ і пять пенсів. Управа рішилася знизити ціну на шілінґ. Шотляндці й далі не їздили, а подали міській управі скаргу з тисячами підписів. Відки вони приходять до того, щоби їх так прилюдно обкрадати. Коли давніше не їздили трамваєм, заощадили за кожен раз шілінґ і пять пенсів — тепер заощадять лише шілінґа. Хто має в цьому бизнес, щоби їх так кілька разів денно обкрадати на пять пенсів?

—o—

— Як можеш бити того хлопця? Чи тебе не вчили в школі, що треба любити неприятелів?

— Так, та це не є неприятель.

— Тож чому беш його?

— Це мій брат.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН І ДОРОГОЦІННОСТИ З МІСТА ОПАР.

(85)

Rex Maxon

„Я мушу сказати їм", говорив Вепер, „що я піймав вас, коли ви втікли з табору, а Ахмет Зек наказав мені привести вас сюди. Потім я скажу, що мушу їхати з вами на північ, щоб продати вас там торговцям рабами. Лише таким чином ми можемо вратуватися". Лейді Ґрейсток слухала Вепера і не підозрівала, що за цими словами криється його діявольський плян. Хоч як їй неприємно було вертатися знову в табор, з якого недавно втікла, то всетаки погодилася.

Вепер брутально схопив її за руку й з силою повів ближче до табору. Недалеко воріт він спинився й почав голосно гукати. Вартові почули його голос і, прибігши на крик, були здивовані, коли побачили жінку, про яку вони думали, що вона вже загинула. Вепер переказав їм тесаме, про що умовився з лейді Ґрейсток. Хоч вона була тим усім дуже подразнена, то не турбувалася, бо все ще вірила Веперови, якого вона знала як Фрекольта.

На другий день до її намету ввійшли два Араби. Вони нагодували її, а потім, нічого не кажучи, звязали їй руки й понесли з намету до окульбаченого коня. Тут лейді Ґрейсток побачила Фрекольта, який робив вигляд злого на неї й незадоволеного морокою, що вона принесла йому. Та всеж він знайшов хвилину, щоб шепнути їй на вухо, що все ґаразд, бо його плян точно переводиться в життя. Це лейді Ґрейсток остаточно заспокоїло.

Вепер вирушив з табору разом з лейді Ґрейсток в супроводі одного Араба. Вепер тримався дуже зимно й лише зрідка щось говорив до лейді Ґрейсток. Вона такою холодністю Фрекольта мало турбувалася, бо знала, що це він робить так перед Арабом. А Вепер усе частіше поглядав на лице й поставу лейді Ґрейсток. Він скоро запалився непереможним бажанням заволодіти нею. Такими саме очима дивився на неї Араб, що їхав трохи позаду.